

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
NÚ VI : NÚM. 74

SEMANARI MALLOQUI
Inca, 14 de Juny 1924

Redacció Admintració
Murta, 5. - Inca

A UN JOVE

PURESA, SINCERITAT, GENEROSITAT

Aquí tens tres aromes del jardí de la joventut.

Van tan ben combinades i lliguen tant entre si, que semblen una cosa mateixa.

La primera estableix la hegemonia de l'esperit damunt la carn. La segona fa regnar la veritat contra la mentida i la ficció. La tercera fa surar la caritat contra de l'egoisme.

Totes les edats poden suportar aquestes virtuts; emperò un cor jove, verdaderament jove, sent per elles una indefinible atracció. Sent i deu sentir. Hi ha joves que només ho són per la edat; no cullen flors en el seu jardí.

El jove contaminat per la impuresa, el jove mentider o fingidor (és una mateixa cosa la mentida i la ficció), el jove egoista, ha perdut ja la joventut. Molt més jove que ell fóra un vell que guardés aquestes aromes, que comuniquen com una joventut perpètua, que renoven a tota edat la joventut del cor.

La impuresa treu la color de joventut la ficció li pertorba la mirada de jove, l'egoisme li mineralitza les fibres del cor.

Aquestes tres virtuts són les coordenades de l'esperit, d'un esperit gran; la pureza li dóna altitut, la sinceritat li dóna llarg alcanç i la generositat li marca l'amplitut.

La primera fa arribar les seves aspiracions fins al cel; les dues últimes li permeten abarcar tot l'univers.

Si poguessis guardar-les! Millor diria si volguessis, que en això sí que voler és poder.

Sentiràs dir: disfruta, enganya, acapara;

Disfruta! que vol dir arrossega't pel llot. Enganya! que vol dir enganya't i descredita't.

Acapara! que vol dir emmetzina't la vida.

Contra d'aquests consells un de sol tinc de dar-te: No malmetsis la joventut; sies ara i perpètuament jove.

JAUME REVENTÓS

ARA FA CENT ANYS...

Si poguesseu tornà cent anys enrera, no coneixerieu sa terra que vos ha nodrit.

Ara fa cent anys, no hei havia carreteres, sino tan sols ben pocs camins plens de sodroc, per ont hi anaven es carros de roda plena. Per ses muntanyes no hei havia camins carretés, sino tiranys empedregats per ont solament hei podien anà bisties.

Ara fa cent anys, es vespres, costava pena anà p'els carrers, perque no hei havia llums. Ni a ses cases s'en coneixien d'altres més qu'es de cruia i ses llumaneres, i a ses Esglesies ses llantis i es ciris.

Ningú somiava a les hores en s'electricitat, ni en el gas, ni en s'aceiteleno, ni en sos quinquès

de molt d'enginy i no poca paciència.

Si vos haguéssiu despert cent anys enrera, no durieu calsetins, ni corbata, ni elàstics, prendes que no se conexien, ni tampoc mocadó d'amocá, perquè sa roba anava molt cara.

Cent anys enrera, no haurieu menjat pa blanc, ni patates, ni pres cafè, ni chocolate, perquè aquestes coses ni se feien a Mallorca ni n'hi duien.

Cent anys enrera, no hi havia vapors, ni tranvies, ni ferrocarrils, ni bicicletes, ni automòbils. De Mallorca partia cap a Barcelona una barqueta cada quinze dies (si feia bon temps) ab es *parte del Rei* i ben pocs passatjés.

Cent anys enrera, no hei havia corrèu, ni cel·lols. Envià carta d'un poble a s'altre, costava pagà un *propi* perquè la hi dugués, i axi era cosa rara s'escriure no essent en casos molt importants.

Cent anys enrera no hei havia telegraf ni telèfon, i per avisà depressa per coses de guerra, hei havia *atalaies* qu' ab pales o ab flamades, se feien senyes d'una a s'altre, de cap a cap de Mallorca.

Cent anys enrera, apenes hei havia ningú a n' es pobles que sabés lletgi ni escriure, casi ningú sabia parlà es castellà, ni hei havia escoles ni mestres qu' ensenyassen ses coses més necessaris.

Cent anys enrera, no hei havia comers d'una vila a s'altre, ni podia havern-hi, perquè res hei havia segú p' els camins, tots plens de bandejats qu'esperaven que passassen els traginés ab concert o ab doblés per robar-los-ho.

Cent anys enrera, havien de cosí tota sa roba ab sa mà, perquè no hei havia màquines de cosí, i l' havien de texí tota a n' es telessos, perquè no hei havia màquines de texí; i havien de filà s'estopa i es lli ab so fus i sa filova, perquè ni s'era estès es cotó ni s'era inventada sa màquina de de filà,

Cent anys enrera, a no essê a ses cases molt riques, no hei haurien trobat ni mirais, ni cuberts, ni cantaranos, ni cuadros, ni casi cadires. Un llit, una taula, una pastera i quatre taburets era tot es moblatja d'una casa, regularment sense enretjolà, sense persianes, sense vidrieres, sense balcons i casi sense finestres. Tampoc hei haurien trobat rellotges ni de butxaca ni de paret. Sols ses cases de senyó i quatre posseció molt forta ne tenien.

Ara fa cent anys, apenes hei havia llibres, ni diaris, ni papés espargits, perquè a ningú li pegava per lletgi, ni tampoc haurien sabut treurer-nê profit.

Ara fa cent anys, no vos haurieu pogut retratà, perquè sa *fotografia* no era encare coneguda, i es retratos fets de mà de pintó eran molts cars.

Ara fa cent anys, a Mallorca, no si hi coneixien es nisperos, ni es taronjés mandarins, ni ses maduxes, ni es muniatos.

Ara fa cent anys, sa nostra illa no produia de les cent parts una de lo qu' ara produeix, i no podia mantení, i això qu' ab vida miserable, la tercera part de sa gent que ara matén a balquena.

Es trebai des mallorquins, durat cent anys, ha lograt aquest progués.

Voltros, ailots que axò lletgiu. tr: baiau també perquè aquest progués encare aumenti, i se millori es benestar vostro i es des vostros descendents.

MIQUEL PORCEL i RIERA

EL TRIPLE DÓ

Lema: *I remember.*

Això era en aquells dies
en que'ls plors són tan lleugers
que no deixen cap recança,
com el bes dels freds primers.

M'abellia l'encantari
d'aquella hora, sens recel,
quan va l'ombra espesseïnt-se
i un estel es bada al cel,

fins que tota em corprenia
dolça, dolça... Un dia, així,
d'un camí qu'enlloc es veia
una fada em va sorti.

Jo li feia una requesta
i ella, amb mots encisadors
i un esguard de melangia,
em donava tres llevors.

—D'eixes tres vellors,—em deia,—
neixeran en el teu hort,
an el sol i la serena,
els tres arbres de ta sort.

En el meu clos els sembrava
i me'n va neixe' un llorer,
—una llança cada fulla,—
i un balandre i un xiprer.

El llorer era la glòria,
el baladre era l'amor.
—cada flô una galta encesa—
i el xiprer era el dolor.

Mes vingué la maltempsada
i el llorer em va ferí:
queia el tronc tot fet estelles...
Té el baladre el seu verí:

Cada flor en ser collida
era espina al cor lassat;
dels tres arbres de ma fada
el xiprer sol m'ha quedat.

Alta fita solitària
vigila en la tenebrô
i arborant-se al cel amb una
ànquia de rebelió.

Cada dia més s'enfila,
i hi refila un aucellic
qui de dia hi cerca l'ombra
i a la nit hi troba abric;

Canta-hi conhortant l'esquiva
solitud de mon recer:
feble aucell de ma esperança
dalt de tot de mon xiprer!

JOAN PONS I MARQUÉS.

Missions Franciscanes a Amèrica

Copiam del «Correo de Mallorca» de dia
10 de Juny, lo seguent:

Anoche embarcó para Barcelona, de pa-
so para los Estados Unidos, el Rdm. P.
Ministro General de la Tercera Orden Regu-
lar de San Francisco, Fr. Arnaldo Rigo.

Nuestro distinguido paisano se dirige a
Amèrica con objeto de pasar la Visita ca-
nónica a la Provincia del Sagrado Corazón
de Jesús y presidir el Capítulo de la misma.

Le acompaña en su Visita el Definidor
general de la Orden Muy Rdo. P. Fr. Victor
Brown.

Con el Rdm. P. General marcharon
igualmente el Rdo. P. Mateo Amorós y los
hermanos Fr. Francisco Darder y Fr. Bar-
tolomé Torrens, los cuales se unirán a los
Rdos. PP. Fr. Miguel Vidal y Fr. Gabriel
Tous, que ya se encuentran en Estados
Unidos, para inagurar la acción misional
que se propone desarrollar en Amèrica, in-
corporándose al actual movimiento, la be-
nemèrita Orden Tercera Regular.

De momento se establecerán, los nuevos
misioneros en la Diócesis de Galveston
(Texas) enclavada, por cierto en la región
que evangelizó el Venerable Fr. Antonio
Llinás, franciscano mallorquin.

La misión tendrá a su cargo la población
de habla española de aquella diócesis.

Deseamos al Rdm. P. General, lo mis-
mo que a sus acompañantes, muy feliz via-
je.

Cronica d'Inca

Dissapte, dia 7.—La caiguda d'En Mi-
quel Alzina d'un edifici en construcció en el
moll de Pollensa, és estada mortal. Ha mort
el desgraciat obrer víctima de tal caiguda.
Que Deu lo tenga en la gloria.

Diumenge, dia 8.—Pasqua granada. A la
Parròquia es celebren solemnes corant-

La salut és el millor tresor, i no obstant,
és el que més malament solem guardar.—
Sanial-Dubay

No s'alaben les riqueses perque se codicien,
sino que codicien perque s'alaben.—*Sèneca*.

hores i predica l'il·lustrat Canonge Mossèn Espases.

—Vé d'Alaró l'equip primer «Universal» per fer una jugada futbolista amb l'equip según «La Constància».

Aguanyà el d'Inca per dos goals a zero.

Dilluns, dia 9.—Es la segona festa i casi tothom treballa. Nostros no comprenem unes pasqües sense mitjana festa, sense diferència entre les altres festes de l'any.

Es fa l'acabament de les coranthes amb assistència de l'Ajuntament presidit pel Batle don Miquel Pujades.

Divenres, dia 13.—A sant Francesc es celebra la festa de sant Antoni de Padua amb gran solemnitat, al mateix temps que s'hi han comensades les coranthes dedicades en aquest sant miraculós. Se ha verificat la piedosa cerimònia de la benedicció del lliris i, seguidament, se ha celebrat l'ofici major, predicant Mossèn Joan Francesc Arjona, Capellà del Regiment, qui, durant aquestes solemnitats, ferà cinc sermons en castellà, com ja se suposa.

—La Guàrdia municipal ha detengut a un homo que té les facultats mentals torbades. Tancat an el depòsit ha foradades les taulades i ha parfit trescant per damunt elles, causant espant ala gent que el mirava per por que se tiràs a baix. Reduït així com millor se ha pogut, segurament serà conduït a la locaria.

—A la casa de la vila s'ha subastada la carn dels sis braus que seràn morts en la cursa de diumenge, rematant-se per 3610 pessetes.

—El preu del bessó en el mercat de dijous, se cotisà a 145 ptes. el quintà. El blat no ha sofrida modificació, a 22 ptes. cortera.

Vida Municipal

Entre els derrers acords que ha prè la Comissió Permanent mereixen citar els següents:

La de fer regar tots els principals carrers de la població, com efectivament se està

verificant desde el primer dia de juny.

Admetra la dimissió que ha presentada l'empleat l'honor Miquel Ramis.

Autorizar a la nova companyia de llum elèctrica de Seuva per montar un transformador an el carrer del Teatre.

—Els Tinentes de l'Ajuntament han posat diferents multes els amos de cans que han trobat que estaven per la via pública sense morral.

—El Batle, fent us de les facultats que li concedeix la Llei, ha nomanats guardies municipals interins a Gabriel Salas i Juan Alzina en substitució de les guardies que quedaren cesants dia 31 de maig.

—Per predicar a la festivitat del Corpus que costea l'Ajuntament, la Comissió Permanent ha encarregat el sermó a Mossèn Antoni Font, Vicari *in capite* de Biniamar.

PLAZA DE TOROS DE INCA

Procedente de la Ganaderia del Marqués de Villamarta de Sevilla ha llegado el ganado para la novillada que se ha de celebrar mañana, 15 de Junio.

Son seis novillos-toros de hermosas características:

«Fosforillo», número 3, negro bragado; nacido en Enero de 1920

«Sargento», número 66, negrozaino; nacido en Noviembre de 1919.

«Clarabolla», número 80, negrozaino; nacido en Enero de 1920.

«Pastelero», número 86, negrozaino, nacido en Enero de 1920.

«Tosco», número 29, negro; nacido en Febrero de 1920

Y «Huerfanito», numero 15, negro; nacido en Enero de 1920.

Actuarán de matadores en dicha novillada los diestros Félix Rodríguez, «Alpargaterito» y Fernández Prieto.

La entrada general de sombra valdrá seis pesetas y la de sol cuatro.

Tip. Miquel Durán.—INCA